

КАКВО НАУЧИХМЕ? САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

контрол и оценка
на знанията

- 1. Какво НЕ изследва епистемологията?**
  - A) източниците на познанието
  - B) митовете за познанието
  - B) видовете познание
- 2. Как се нарича познанието, което е резултат от работата на разума?**
  - A) рационално
  - B) теоретично
  - B) емпирично
- 3. Какво представлява експериментът?**
  - A) случайно наблюдение на ситуация в опита
  - B) дедуктивно разсъждение въз основа на понятия
  - B) изкуствено създадена ситуация за проверка на научна хипотеза
- 4. С какво се отличава скептицизмът като нагласа към познанието?**
  - A) вяра, че съществува абсолютна истина в познанието
  - B) увереност, че човешкото познание е сигурно и надеждно
  - B) съмнение, че е възможно постигането на сигурно познание
- 5. Какво означава философията да бъде критика на познанието?**
  - A) Да опровергава и изобличава погрешни идеи.
  - B) Да изследва предварително възможностите ни за познание.
  - B) Да твърди нещо без проверка на условията и границите за познание.
- 6. Кои са предварителните форми на сетивността според Кант?**
  - A) пространство и време
  - B) представи и понятия
  - B) принципи и идеи
- 7. Кои са предварителните форми на разсъдъка според Кант?**
  - A) категории
  - B) принципи
  - B) представи
- 8. Какво представлява отношението между човека и обществото според колективизма?**
  - A) Уникалността на индивида е ценност.
  - B) Индивидът е подчинен на общността.
  - B) Човекът свободно избира съществуването си.
- 9. Какво отношение между човека и обществото изразява идеята на Ницше за свръхчовека?**
  - A) бягство от свободата
  - B) умерен колективизъм
  - B) краен индивидуализъм
- 10. Кое от изброените НЕ е проява на невидимата власт?**
  - A) норми и ред
  - B) скъпа писалка
  - B) поглед и наблюдение
- 11. Как късният Витгенщайн разбира задачата на философията като критика на езика?**
  - A) като логическото изясняване на мислите
  - B) като описание на фактичката употреба на езика
  - B) като омагьосване на разума със средствата на езика

12. Кои от изброените философи са емпирици? Напишете имената им на свободния ред.

Рене Декарт, Дейвид Хюм, Бенедикт Спиноза, Имануел Кант, Франсис Бейкън, Готфрид Лайбниц

---

13. Отбележете кои от твърденията са характерни за емпиризма и кои – за рационализма.

А) Същността на света се разкрива единствено в мисленето.

Б) В ума няма нищо друго освен подредени и групирани сетивни впечатления.

В) С помощта на въображението свързваме различни сетивни впечатления в по-сложни идеи.

Г) В ума има вродени идеи, благодарение на което разбираме света.

Д) Сетивата са основен източник и гарант на познанието.

II. Анализ на текст: Прочетете текста и отговорете на въпросите:

Когато твърдим, че изреченията на метафизиката са напълно безсмислени, че не казват съвсем нищо, дори и този, който с разума си е съгласен с нашите резултати, сигурно ще бъде измъчван от едно натрапчиво чувство на озадачение: как е възможно наистина толкова много хора от различни епохи и народи, сред тях превъзходни мислители, да са влагали в метафизиката толкова много усилия, даже истинска жар, щом тя не се състои в нищо друго освен в безсмислено подредени думи? И как да се обясни, че тези съчинения до ден днешен оказват тъй силно въздействие върху читателите и слушателите, щом те не съдържат съвсем нищо, дори и заблуждения. Тези опасения са оправдани дотолкова, доколкото метафизиката действително съдържа нещо; само че това не е теоретическо съдържание. Метафизическите (привидни) изречения не служат за изобразяване на положения на нещата, нито на съществуващи (тогава те щяха да бъдат истинни изречения), нито на несъществуващи (тогава те щяха да бъдат поне неистинни изречения); те служат за израз на чувството за живота.

Рудолф Карнап, „Преодоляване на метафизиката чрез логически анализ на езика“, превод Годор Полименов

Отговори 1 – Б; 2 – А; 3 – В; 4 – В; 5 – Б; 6 – А; 7 – А; 8 – Б; 9 – В; 10 – Б; 11 – Б;
12 – Хюм, Бъркли; 13 – А) рационализъм, Б) емпиризъм, В) емпиризъм,
Г) рационализъм, Д) емпиризъм)